

”יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל”

(מגילת העצמאות)

הרב קוק | מאמרי הראי"ה, חירותנו

יש בן חורין שרוחו רוח של עבד, ויש עבד שרוחו מלאה חירות;
הנאמן לעצמיותו - בן חורין הוא,
ומי שכל חייו הם רק במה שטוב ויפה בעיני אחרים - הוא עבד.

רחל אליאור | עיר צדק ומשמעותה למורשת ישראל:
לתולדות העיר מימי קין ועד ימינו

[...] עיר הצדק [ירושלים]... היא עיר ההזדמנות הנפלאה מאין
כמוה ליישם את הכלל המקודש שקבע הוגה הדעות, ג'ון רולס,
מחבר 'התיאוריה של הצדק', שעל פיו: "לכל אדם תהיה זכות
שווה לחירות הנרחבת ביותר העולה בקנה אחד עם חירות
דומה לאחרים." [...]

על יושבי 'עיר הצדק' לקחת חלק ראשון במעלה ב'תיקון עולם'
או בבניית קהילות של חסד, אחווה, שלום ורעות, הזדהות,
אחריות ונדיבות, שיש בהן חיפוש מתמיד אחר המשותף
האנושי בונה האמון, מעבר להבדלים דתיים ותרבותיים...
שכולם בו שווים בזכויותיהם ובחובותיהם בחיי העיר. [...]
יש לשוב ולשנן את האמרה שנזכרה לעיל וליישמה בכל המרחב
העירוני... ולזכור את דבריו של פטריק דאגלס, העבד השחור
הראשון שלמד לקרוא ולכתוב ופתח במאבק על החירות:
"לזכות אין מין ולאמת אין צבע."

(בתוך: במעגלי צדק, עורכת: ח' גולדנברג, שבת תשע"ג, ינואר 2013)

לפניכם טקסטים ותמונות בנושא "חירות".
קראו, סמנו ודונו ביניכם.

לפני הקריאה:

נסו להגדיר מהי 'חירות' בעיניכם? מה מאפיין
מצב של חירות בין אדם לעצמו? בתוך כיתה?
ביחס לעם היהודי? למדינה ולחברה?

לאחר הקריאה:

❓ לאילו מקורות/משפטים אתם מתחברים?
סמנו.

❓ איזה רעיון מתוך המקורות שלמדתם כאן
הייתם רוצים לראות במדינה שלנו מבחינת
החזון ל'חירות'? איך הייתם רוצים שזו
תבטא ביומיום שלנו?

❓ האם עולה מהדף משהו שממש לא מדבר
אליכם? משהו שמעורר אי נוחות? מה?
מדוע?

❓ בחרו מקור אחד או שניים שלמדתם בדף
והסבירו מה הוא תורם להבנת המשמעות
של ערך החירות.

❓ אילו פעולות ביכולתנו לעשות כדי לקדם
את מימוש ערכי החירות 'מחר בבוקר'?

התקווה | נפתלי הרץ אימבר

כל עוד בלבב פְּנִימָה
נֶפֶשׁ יְהוּדֵי הוֹמְיָה,
וּלְפָאֲתֵי מִזְרַח, קְדִימָה,
עֵין לְצִיּוֹן צוֹפְיָה,

עוד לא אֶבְדָּה תְּקוּנָתָהּ,
הַתְּקוּהָ בְּת שָׁנוֹת אֲלֵפִים,
לְהִיּוֹת עִם חֶפְשִׁי בְּאַרְצָנוּ,
אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

גולדה מאיר בהפגנה למען אסירי ציון
ארכיון דן הדני, האוסף הלאומי לתצלומים על שם משפחת פריצקר, הספרייה הלאומית

"יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל"

(מגילת העצמאות)

הרב יונתן זקס | רדיקלית אז, רדיקלית עכשיו

החירות, גרס משה, אינה מושגת בשדה הקרב, אף לא בזירה הפוליטית, אלא דווקא בדמיון האנושי ובכוח הרצון. לצורך הגנה על הארץ, אתה נזקק לצבא. ואילו כדי להגן על החופש, דרוש חינוך. אתה זקוק למשפחות ולבתי ספר כדי להבטיח שהאידיאלים שלך יועברו לדור הבא, ולעולם לא ילכו לאיבוד, לא ייזנחו מתוך ייאוש ולא יטושטשו.

בתי ספר הם מצודותיה של החירות. גיבוריה הם מורים, ובעצמותיה בוערת תשוקה להשכלה ולחיי רוח. משה רבנו הבין שעם אינו זוכה בחיי נצח באמצעות בניית מקדשים או מוזוליאום אלא בחקיקת ערכיו בלבות ילדינו, ואלה בלבות ילדיהם, וכן הלאה עד קץ הימים.

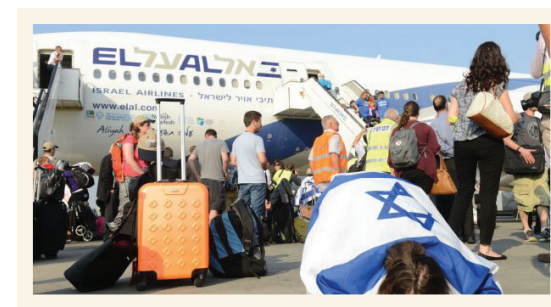
טוני מוריסון | זכרון במקום נקמה

זה סימפטום של כל המאבקים החברתיים: אתה נלחם, מנצח, ואז מה...? מה שחייבים לעשות אחרי שמנצחים זה לעזור למישהו אחר. זו המשמעות של חופש. אתה זוכה בחופש כדי לדאוג לחופש של אחרים. קל להתעניין רק בכוח, בעושר, בעמדה, ברכוש, אבל החוכמה היא להישאר בן אנוש למרות הפיתויים לתמוך באלה שבאים אחרך.

(מתוך ראיון לשירי לב-ארי, הארץ 2004)

עמוס ט', יג-טו

הִנֵּה יָמִים בָּאִים, נֹאֵם ה'... וְשַׁבְּתִי (החזרתני), אֶת שְׁבוּת (הגולים, השבויים) עִמִּי יִשְׂרָאֵל, וּבְנֵי עָרִים נְשֻׁמוֹת [שוממות] וְיִשְׁבּוּ, וְנִטְעוּ כֶרְמִים וְשָׂתוּ אֶת יַיִנָם, וְעָשׂוּ גִנּוֹת, וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיָהֶם. וְנִטְעַתֶּימָה, עַל אֲדָמְתָם, וְלֹא יִנְתָּשׁוּ עוֹד, מֵעַל אֲדָמְתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם...

צילום: שחר עזרן

מתוך ההצהרה הפותחת למגילת הזכויות של האו"ם
כל בני אנוש נולדו בני חורין ושווים בכבוד ובזכויות.

ד"ר אביעד הכהן | דיקן מכללת "שערי משפט"; מרצה בכיר למשפט עברי ומשפט חוקתי במכללה ובפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית

...באופן פרדוקסאלי, ועל אף "עול המצוות" המוטל על שכמו של "עבד ה'" [כינוי לאדם הדתי מקיים המצוות], הוא נתפס בהגות היהודית כבן חורין, בעוד האדם האוטונומי בן ימינו, הנראה כבן חורין מוחלט, נתפס כ"עבד עבדים", המשועבד למשפחתו ולפרנסתו ולעבודתו וליצריו. [...]

בעולמה של תורת ישראל, החירות אינה רק "חירות מ...", אלא גם ואולי בעיקר "חירות ל...", חירות שמשמעה אחריות, אחריות ל"אח" ול"אחר" הסובלים ונאנקים תחת עול השעבוד ואחריות לתיקון העולם כולו, לא רק לתיקון היחיד.

חירות האדם אינה מעניקה לו רק זכויות, אלא בעיקר חובות. זוהי תורת החירות הגדולה של תורת ישראל...
(פורסם באתר 'דעת', ובאתר היחידה למשפט עברי, משרד המשפטים)

"יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזנם של נביאי ישראל" (מגילת העצמאות)

צדק 1/2

נספח א'

חזנם של

נביאי ישראל ואנחנו -
בין חלום למציאות?

NoName_13/Pixabay

הצדק כעיור

תמיס, אלת הצדק במיתולוגיה היוונית, הייתה היועצת של זאוס לענייני החוק העליון והגורל, ונתפסה כמי שהציגה לאנושות את חוקי הצדק והמוסר.

בכל האיורים והפסלים שמציגים את דמותה כלוחמת צדק, היא מחזיקה מאזניים ביד אחת וחרב בשנייה, ועינייה מכוסות, כדי להדגיש את חשיבות השוויון בפני הצדק והחוק.

דברים ט"ז, יח-כ

שְׁפֹטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן-לָךְ בְּכָל-שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְטֶיךָ וְשִׁפְטוּ אֶת-הָעָם מִשְׁפָּט-צֶדֶק. לֹא-תִטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תִכִּיר פָּנִים וְלֹא-תִקַּח שֹׁחַד כִּי הַשֹּׁחַד יַעֲוֶר עֵינֵי חֲכָמִים וְיִסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים. צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף...

צל | נדב לויתן

לכל אדם יש צל, כשהוא עומד נגד השמש, או מול אור חזק.

אבל לאדם הלבן יש צל שחור גם בחשיכה גמורה צל שחור

צל שהולך בעקבותיו לפעמים מלפניו לפעמים מצדדיו

כשהלבן סועד בחופזה, חטיף צהריים עם שותפים לעבודה, שוטף הצל את כליו.

צל שהולך בעקבותיו...

© כל הזכויות שמורות למחברים ולאקו"ם

לפניכם טקסטים ותמונות בנושא "צדק".

קראו, סמנו ודונו ביניכם.

לפני הקריאה:

נסו להגדיר מהו 'צדק' בעיניכם? מה מאפיין מצב של צדק בין אדם לחברו? בתוך כיתה? בחברה הישראלית? במדינה?

לאחר הקריאה:

❓ איזה רעיון של 'צדק' (או חוסר צדק) כל מקור מבטא?

❓ עם אילו מקורות/משפטים אתם מזדהים? סמנו.

❓ האם עולה מהדף רעיון שממש לא מדבר אליכם? משהו שמעורר בכם אי נוחות? מה? מדוע?

❓ בחרו מקור אחד או שניים שלמדתם בדף והסבירו מה הוא תורם להבנת המשמעות של ערך הצדק.

❓ איזה רעיון מתוך המקורות שלמדתם כאן הייתם רוצים לראות במדינה שלנו מבחינת החזון ל'צדק'? איך הייתם רוצים שיתבטא ביומיום שלנו?

❓ אילו פעולות ביכולתנו לעשות כדי לקדם את מימוש ערכי הצדק 'מחר בבוקר'?

”יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל”

(מגילת העצמות)

דוד בן גוריון | מהפכת הרוח

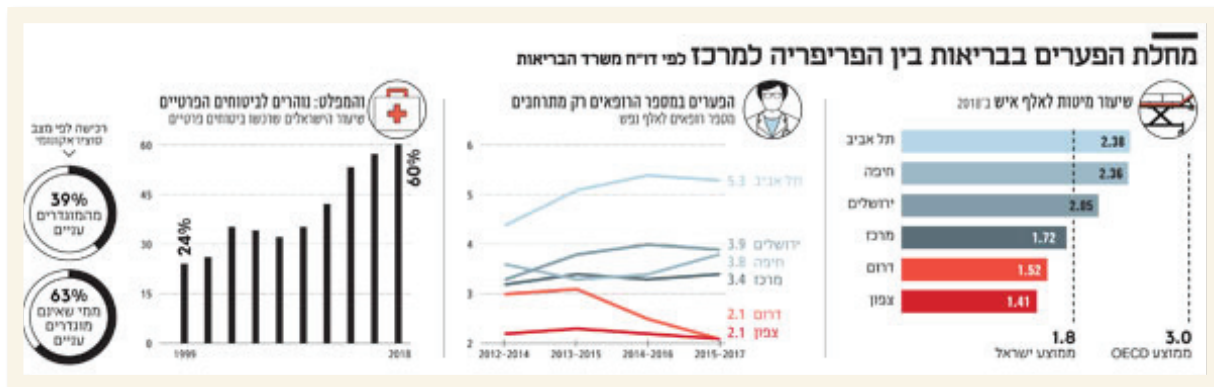
ההיסטוריה עסקה את עם ישראל מהרבה דברים. לא ירשנו ארץ גדולה ורחבה, לא היינו עם רב-מספר. לא ניתנה לנו עצמה מדינית. רק בימינו אלה... הגענו לראשית עצמאותנו בחלק מארצנו הקטנה. אולם דבר אחד העניקה לנו ההיסטוריה מראשית היותנו – כוח מוסרי גדול, שאולי אין דוגמתו בתולדות עמים אחרים. [...]

שמרנו על יחודנו ויעודנו הלאומי והמוסרי. ובאלה תיבחן מדינת-ישראל. היא תיבחן בדמות המוסרית שתשווה לאזרחיה, בערכים האנושיים שיקבעו את יחסיה הפנימיים והחיצוניים, בנאמנותה, הלכה למעשה, לצו העליון של היהדות: “ואהבת לרעך כמוך” בשלוש מלים אלו נתגבשה התורה האנושית הנצחית של היהדות, וכל ספרות-המוסר שבעולם לא יכלה לומר יותר מאשר נאמר בשלוש מלים אלו. מדינת-ישראל תהיה ראויה לשמה רק אם משטרה החברתי והמשקי, המדיני והמשפטי, יהיה מיוסד על שלוש מלים נצחיות אלו.

(לעם ולצבא, י"ד בטבת תש"ט – 15.1.1949)

אתר כלכליסט | פברואר 2020

עם פער של 50% בשיעור הרופאים לנפש, הפריפריה מתרחקת מהמרכז דו"ח אי השוויון של משרד הבריאות חושף שהפער בין שיעור הרופאים בתל אביב לבין הפריפריה הולך ומתרחב. גם בשיעור המיטות - הדרום והצפון הרחק מאחור. המפלט של האזרחים: זינוק ברכישת ביטוחים פרטיים.

הרב יצחק ייץ גרינברג | מתוך אתר מכון הדר

התורה והמסורת היהודית מעודדות העדפה מתקנת או מתן זכויות יתר בהתאם לרמת ההזדקקות... האם אין סוף ליחס המיוחד שמקבלים העניים? דווקא יש. אם השופט שוקל לזכות מאשמה אדם רק משום שהוא עני, או להטות את הדין לטובת אישה רק בגלל שהיא התובעת, התנהגות כזו נחשבת לעיוות הדין.

ויש גבול נוסף. התורה מתנגדת לכל מערכת אידיאולוגית שיש בה הטייה אוטומטית לטובת פשוטי העם, העניים או הפועלים, ולרעת בעלי אמצעים. התורה מורה לנו: “וְדָל לֹא תִפְלֶה לְטוֹבוֹתָן [שמות כ"ג, ג]. למרות שהתורה תומכת בהתחשבות ובתמיכה בעניים, מערכת שכבר אינה שופטת את ההתנהגות עצמה ומכריעה אוטומטית לטובת העניים היא מערכת שהתפרקה. כזו שמונעת צדק מאוכלוסיה שלמה... בסופו של דבר, גם המועדפים ייפגעו, אך כבר לא תישאר מערכת משפטית שתכריע.

זאב ז'בוטינסקי | הגאולה הסוציאלית

אני מצייר לעצמי, שהדבר, שאנו מכנים אותו בשם 'הצרכים האלמנטריים' של אדם רגיל – אותו הדבר, שהיום הוא צריך להילחם עליו ולבקש פרנסה ולהרעיש עולמות, כשאינו מוצא פרנסה זו – כולל חמישה דברים: אוכל, דירה, בגדים, האפשרות לחנך את הילדים והאפשרות להתרפא במקרה של מחלה. בעברית אפשר לסמן דבר זה בקיצור: מזון-מעון-מלבוש-מורה[השכלה]-מרפא, חמש פעמים מ'. ביחס לכל אחד מן הצרכים הללו קיים בכל מדינה ובכל תקופה מושג ידוע על מינימום מספיק. וחובתה של המדינה, על פי "תרופתי", צריכה להיות: כל אדם, שמודיע, שהוא דורש את "חמש הממים", צריך לקבל אותן.

(כתבים, רשימות, עמ' 293–302. הוצאת עמיחי, תל אביב)

”יסודות החירות, הצדק והשלום” לאור חזונם של נביאי ישראל”

(מגילת העצמאות)

עיקר השלום | רבי נחמן מברסלב (ליקוטי מוהר"ן)

עיקר השלום הוא לחבר שני הפכים. ואל תיבהל אם אתה רואה איש אחד שהוא בהיפוך גמור מדעתך ונדמה לך שאי אפשר בשום אופן להחזיק בשלום עמו. וכן כשאתה רואה שני אנשים שהם שני הפכים ממש, אל תאמר שאי אפשר לעשות שלום ביניהם, אדרבא [להפך], זהו עיקר שלמות השלום, להשתדל שיהיה שלום בין שני הפכים.

זהרה לביטוב | 1927-1948, לוחמת בפלמ"ח והטייסת הראשונה בחיל האוויר הישראלי

במלחמת העצמאות הגענו למצב של חוסר ברירה. אין דרך אחרת. עכשיו מוכרחים להמשיך להלחם, כי וְתוֹר כֹּל שֶׁהוּא וְכַנְיַעָה כֹּל שֶׁהִיא פְרוּשִׁים: חֶסֶל סֶדֶר אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. מאוחר יותר אמרה:

שונאת אני את האידיאל שבמלחמה, שבהֶרְג. שונאת אני את השנאה העיוורת האומרת: ”הרוג, וכל המרבה הרי זה משובח”. לצערי, זוהי הרוח הנושבת אלי מתוך העתונות שלנו; מתוך הספרות היומיומית, בירחונים, מתוך הבדיחות והאמרות של ילדי הארץ. לאיזה אפיקים תלך כל השנאה העיוורת הזו...?

מתוך נבואת אחרית הימים | נבואת אחרית הימים. הפסוקים מישעיה נכתבו על קיר האר"ם.

וְכַתְּבוּ חֲרֻבוֹתֵיכֶם לְאֹתִים וְחֲנִיתוֹתֵיכֶם לְמַזְמֵרוֹת. לֹא יִשָּׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חָרֵב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה (ישעיה ב', ד)

וְיִשְׁבוּ אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ וְאֵין מִחְרִיד (מיכה ד', ד)

נזיר מגילי | מתוך ראיון לעמיר פריימן

אתה תשמע אצלנו, אצל הערבים הישראלים, המון שיגידו שלא איכפת להם שישראל תפסיק להתקיים, אבל מי שאומר את זה הוא שקרן, הוא אומר את זה כדי לרצות את הקיצוניים, הפנאטים, ושאר כוחות החושך בקרב האומה הערבית. אני לא חושב שיש כמעט ערבים ישראלים שרוצים בחיסולה של מדינת ישראל. רובם הגדול רוצה שהיא תתקיים ותישאר חזקה, כדי שלא יצטרכו להיות חלק ממדינה אחרת... אני רוצה שיהיה ברור – אני מאד ביקורתי כלפי ישראל, והיא רחוקה מלהיות המדינה האידיאלית בעיני. להפך, אני רואה בה הרבה טעויות, ויש המון דברים במדינת ישראל שאני לא מוכן לקבל. אבל יש בה הרבה דברים טובים, וכמו שאני גאה להיות ערבי-פלסטינאי אני גם גאה להיות ישראלי... בשבילי, שום דבר לא עולה על הערך של האדם – לא הערביות, לא הפלסטינאיות ולא הישראליות. ערך האדם הוא בעיני מעל לכול, ואני רוצה להגיע לכך אצל כולם.

לפניכם טקסטים ותמונות בנושא "שלום".

קראו, סמנו ודונו ביניכם.

לפני הקריאה:

נסו להגדיר מהו 'שלום' בעיניכם? מה מאפיין מצב של שלום בין אדם לעצמו? בתוך כיתה? בחברה הישראלית? כמדינה?

לאחר הקריאה:

עם אילו מקורות/משפטים אתם מזדהים? סמנו.

האם עולה מהדף רעיון שאתם לא מסכימים איתו? שמעורר בכם אי נוחות? מה? מדוע?

בחרו מקור אחד או שניים שלמדתם בדף והסבירו מה הוא תורם להבנת המשמעות של ערך השלום.

איזה רעיון מתוך המקורות שלמדתם כאן הייתם רוצים לראות במדינה שלנו מבחינת החזון ל"שלום"? איך הייתם רוצים שיתבטא ביומיום שלנו?

אילו פעולות ביכולתנו לעשות כדי לקדם את מימוש ערכי השלום 'מחר בבוקר'?

**"יסודות החירות, הצדק והשלום"
לאור חזונם של נביאי ישראל"**

(מנילת העצמות)

החרב והקן | אסתר ראב זית,
"המשוררת הצברית הראשונה"

1981-1894

מדרש רבה במדבר | פרשה כ"א, פסקה א

אמר הקדוש ברוך הוא... הנני נתן לו את בְּרִיתִי
שְׁלוֹם... שְׁאִין הָעוֹלָם מִתְנַהֵג אֲלָא בְּשְׁלוֹם, וְהַתּוֹרָה
כְּלָה שְׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר (משלי ג', יז): דְּרָכָה יְדָרְכִי
נֵעַם וְכָל נְתִיבוֹתַי שְׁלוֹם. וְאִם בָּא אָדָם מִן הַדֶּרֶךְ
שׁוֹאֲלִין לוֹ [אותו ל]שְׁלוֹם, וְכֵן... הַתְּפִלָּה חוֹתֵמִין
[מסיימים] בְּשְׁלוֹם, בְּבִרְכַת כְּהֵנִים חוֹתֵמִין בְּשְׁלוֹם.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חֶלְפָתָא אִין כְּלִי מַחְזִיק בְּרִכָּה
אֲלָא שְׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר (תהלים כ"ט, יא): ה' עָז לְעַמּוֹ
יְתֵן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם.

שרה (שוריקה) ברוורמן-שפכנר | מצנחניות
הישוב, מהלוחמות הראשונות ששירתו
בפלמ"ח וממקימות חיל הנשים בצה"ל
בכל המלחמות ניצחנו - שום מלחמה לא הביאה
לפתרון בינינו לבין הפלסטינים... אני אומרת
בפגישותיי הרבות במילואים, יש לנו טונות של
גבורה... אבל חסרים לנו גרמים של אומץ לב להביא
את השלום.

(מתוך ראיון לאילנה דיין בגלי צה"ל, 2013)

אנו חיים מול חודה של מחט
על עברי פי פחת;
בגבול התהום -
אנו שותלים גנים,
ילודים ילדים,
קוטפים הפרי;
בידינו חרב
ובליבנו - עלה זית,
הדוקי שן
אנו לוחמים,
כל השדות מחכים,
כל הקינים מלאים
אפרוחים -
וחרב תלויה מעל.

נאום קבלת פרס נובל לשלום | מנחם בגין, 1978

גבירותי ורבותי, אני בא מארץ ישראל, ארץ ציון וירושלים, ואני ניצב כאן בענווה ובגאווה, כבן העם היהודי,
וכאחד מבני דור השואה והגאולה. העם היהודי העתיק העניק לעולם את חזון השלום הנצחי, חזון פירוק
הנשק הכללי, ביטול לימוד המלחמה ועשייתה. שני נביאים. ישעיהו בן-אמוץ ומיכה המורשת... העניקו
לאומות העולם את החזון הבא, שאותו הביעו במונחים זהים: **"וְכָתְבוּ חֶרְבוֹתָם לְאֵתִים וְחַנְיֹתוֹתֵיהֶם
לְמַזְמֹרוֹת. לֹא יִשָּׂא גוֹי אֶל גּוֹי חֶרֶב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה"**.

... אין אנו שואלים את עצמנו אם החזון הזה יתגשם ויהפוך למציאות, אלא מתי. אנו זוכרים את העבר —
אפילו במאה הזאת — ואנו יודעים. אנו מתבוננים סביבנו — ואנו רואים. מיליוני בני אדם מכל האומות
מצוידים בכלי נשק. טילים בין-יבשתיים הטמונים במעבה האדמה או על קרקע האוקיינוסים, מסוגלים
להשמיד את המין האנושי ואת כל אשר הקים ובנה. דווקא בתקופתנו, ולא בזמנו של אלפרד נובל, רכש המין
האנושי את היכולת להשמיד את עצמו ולהחזיר את כדור הארץ לתוהו ובוהו. בנסיבות אלו, האם יכולים
אנו, והאם צריכים אנו לקיים את אמונתנו בשלום הנצחי, שיבוא ביום מן הימים על המין האנושי? כן, אנו
צריכים ויכולים.

... השלום הוא יפי החיים. הוא זריחת השמש. הוא חיוכו של ילד, אהבתה של אם, חדותו של אב, היחד
של משפחה. הוא קידומו של האדם, נצחוננו של העניין הצודק, התגברותה של האמת. השלום הוא כל אלה
והרבה יותר מזה...

יהודה עמיחי

המשורר יהודה עמיחי הביע את כאבו
על המלחמות הרבות בעולם בקטע משירו
"מעין אחרית הימים":

וְכָתְבוּ חֶרֶב לְמַזְמָרָה וּמַזְמָרָה לְחֶרֶב
וְחוֹזֵר חֲלִילָה וְשׁוֹב בְּלִי הָרֶף.

מאוחר יותר, בשירו "תוספת לחזון השלום" כתב:

לֹא לְהַפְסִיק אַחַר כְּתוֹת הַחֶרְבוֹת
לְאֵתִים, לֹא לְהַפְסִיק! לְהַמְשִׁיךְ לְכַתֵּת
וְלַעֲשׂוֹת מֵהֶם כְּלִי נְגִינָה.
מִי שִׁירְצָה לַעֲשׂוֹת שׁוֹב מִלְחָמָה
יִצְטָרֵף לְחַזֵּר דֶּרֶךְ כְּלִי הָעֲבוּדָה.

השלום